

De shunt

Voorlichting over shunt en shuntcontrole

Treant
ZORGGROEP

1. De toegang tot de bloedbaan

Met hemodialyse worden afvalstoffen en overtollig vocht verwijderd uit het bloed met behulp van een filter. Dit filter noemen we de kunstnier. Om het bloed naar en van de kunstnier te kunnen leiden, is een toegang tot de bloedbaan nodig. Deze toegang moet makkelijk toegankelijk zijn en regelmatig gebruikt kunnen worden.

Deze toegang tot de bloedbaan wordt een shunt genoemd en wordt in de arm aangelegd.

2. Onderzoek

Voordat er een shunt wordt aangelegd, zal er een echo onderzoek van uw armvaten worden verricht, een zogenaamde **venamapping**. Hiermee kan een geschikte plaats voor de shunt gezocht worden.

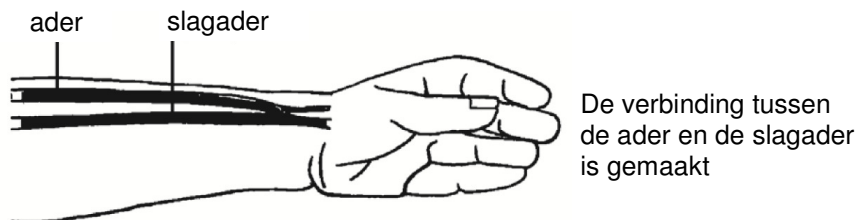
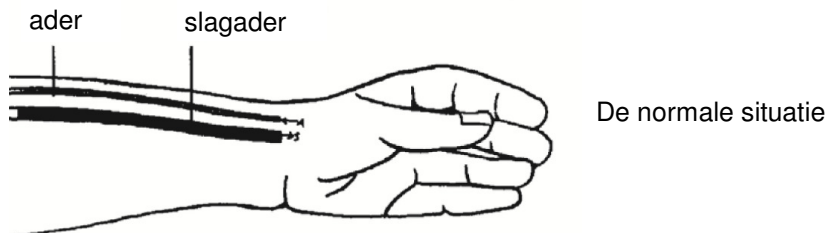
3. De shunt

De shunt is een verbinding tussen een slagader en een ader die door middel van een operatie wordt gemaakt. Aan de hand van de **venamapping** besluit de vaatchirurg waar hij de shunt gaat aanleggen. Meestal is dat in de onderarm (bij de pols) of in de bovenarm (boven de elleboog) van de niet-dominante arm. Dat wil zeggen, bent u rechtshandig, dan komt de shunt in de linkerarm, of andersom.

Het is belangrijk dat zodra we weten dat u mogelijk in dialyse komt, de arm waar de shunt in komt spaart. Dit betekent dat er geen bloedafnames en geen infuzen in deze arm mogen plaats vinden. Op het moment dat de shunt in uw arm zit mag er ook geen bloeddruk gemeten worden aan deze arm. Er mag wel bloed geprikt worden op de handrug of uit een ader aan de binnenkant van de onderarm.

3.1 De shunt

Door middel van een operatie wordt meestal onder plaatselijke verdoving of soms onder algehele narcose een verbinding gemaakt tussen een slagader en een ader.

Door de verbinding stroomt bloed uit de slagader naar de ader. Deze zwelt hierdoor op. De wand wordt dikker en steviger. Zo ontstaat de shunt.

Uw nefroloog maakt uit of u voor deze operatie één nachtje moet blijven, dan gaat u naar de verpleegafdeling, of dat u naar de dagverpleging gaat. In het eerste geval mag u de volgende ochtend weer naar huis. In het tweede geval mag u aan het einde van de dag weer naar huis. Uiteraard mits er zich geen complicaties hebben voorgedaan De eerste dagen na de operatie is de arm gevoelig en meestal ook wat gezwollen. U kan na de operatie u arm wat hoger leggen om te ontlasten of een mitella dragen. U mag uw arm wel bewegen.

De verpleegkundige zal na de operatie de shunt regelmatig controleren (zowel op de verpleegafdeling als op de dagverpleging). Tevens komt voordat u met ontslag gaat een dialyseverpleegkundige naar de shunt luisteren. De shunt kan niet meteen gebruikt worden. Het duurt ongeveer 6 tot 8 weken voordat de shunt zich goed ontwikkeld heeft. In deze periode zal de shunt door uw nefroloog of door een dialyseverpleegkundige in de gaten worden gehouden. Meestal zal dat in combinatie zijn met uw polibezoek. Vanaf twee weken na de operatie kunt u het rijpen van de shunt stimuleren door een paar maal per dag gedurende enkele minuten in een zacht balletje te knijpen die u van het dialyse centrum krijgt. De shunt wordt dan meestal duidelijker zichtbaar.

3.2 Leefregels en controles bij een shunt

Het is belangrijk uw shunt goed te verzorgen en deze regelmatig te controleren. Regelmatige controle zorgt er dan voor dat bij eventuele complicaties tijdig ingegrepen kan worden.

Leefregels

De volgende leefregels zijn belangrijk.

- Niet op de shuntarm gaan liggen; deze mag niet afgekneld worden.
- Geen knellende kleding dragen, geen ringen of horloges aan de shuntarm.
- Krab niet aan korstjes op de shuntarm.
- Vermijd extreme warmte en koude.
- Draag geen zware tassen of andere zware dingen met de shuntarm.
- Laat geen bloeddruk meten aan de shuntarm, tenzij dit door de arts gebeurt.
- Vermeld altijd dat er een shunt in de arm zit.
- In een shuntarm mag geen infuus geplaatst worden.
- In een shuntarm mag geen bloed worden afgenomen, tenzij dit door een dialyseverpleegkundige gebeurt.

Zelfcontrole

Een aantal controles kunt u zelf uitvoeren. Door de shunt naar uw oor te brengen kunt u naar uw shunt luisteren. We adviseren u dit dagelijks te doen. Het geluid van de shunt is een ruisend geluid. U zult merken dat u uiteindelijk het shuntgeluid gaat herkennen. Als u iedere dag naar uw shunt luistert, kijkt en bevoelt kunt u veranderingen vaststellen.

Veranderingen kunnen zijn:

- zwelling;
- de trilling in de shunt is niet goed of niet te voelen;
- slechte wondgenezing van wondjes op de shuntarm of van de shuntwond;
- pijnlijke en/of harde shunt;
- gevoelloze, koude en/of blauwe vingers.

Als u in dialyse komt zal de shunt regelmatig gecontroleerd worden.

Belangrijke telefoonnummers

Dialyse Centrum Emmen 0591 69 17 30

Dagelijks te bereiken behalve zondags tussen 07.30 - 21.30 uur. Neem dan contact op via het centrale nummer van ziekenhuislocatie Scheper.

Ziekenhuislocatie Scheper 0591 69 19 11
(zondags tussen 07.30 - 21.30 uur)

Ziekenhuislocatie Bethesda

Dr. G.H. Amshoffweg 1
7909 AA Hoogeveen
Tel. 0528 28 62 22

Ziekenhuislocatie Refaja

Boerhaavestraat 1
9501 HE Stads kanaal
Tel. 0599 65 46 54

Ziekenhuislocatie Scheper

Boermarkeweg 60
7824 AA Emmen
Tel. 0591 69 19 11